

Jakautuu seuraaviin osiin:

Osa A	100 pistettä
Osa B	100 pistettä
Osa C	100 pistettä
Yhteensä:	300 pistettä

IPO 3 Osa A Jälkityöskentely

Vieraan henkilön tekemä jälki, vähintään 60 askelta, 5 suoraa, 4 kulmaa (noin 90°), 3 esinettä, ikä vähintään 60 minuuttia, jäljestämisaika 20 minuuttia.

Jäljestäminen:	79 pistettä
Esineet	21 pistettä (7 + 7 + 7)
Yhteensä	100 pistettä

Jos koira ei löydä yhtään esinettä, voi arvosana olla korkeintaan tyydyttävä.

Yleisiä määräyksiä

Tuomari tai jälkivastaava päättää jäljen muodon käytettävissä olevan maaston mukaan. Jäljet on tehtävä erilaisina. Esimerkiksi yksittäiset kulmat ja esineet eivät saa olla jokaisella jäljellä samalla etäisyydellä jäljen alusta tai toisistaan.

Jäljen lähtökohta on merkittävä selvästi kyltillä, joka on työnnetty maahan aivan jäljen lähtökohdan viereen, vasemmalle puolelle.

Tuomari, ja muut paikalla olevat henkilöt eivät saa koiran työskentelyn aikana olla sillä alueella, missä koirakolla (koiranohjaaja ja koira) on oikeus etsiä jälkeä.

Osallistujien suoritusjärjestys arvotaan jälkien teon jälkeen tuomarin valvonnassa.

Jälkialusta

Maastopohjaksi sopivat kaikki luonnolliset maapohjat, kuten niitty, pelto ja metsä. Sellaisen maapohjan käyttöä, jossa jälki näkyy, on mahdollisuuksien mukaan vältettävä. Jälkipohja voi kaikissa koeluokissa vaihdella käytettävissä olevan maaston mukaan.

Jäljen tekeminen

Tuomarin tai jälkivastaavan tehtävänä on

- määrittää jäljen kulku
- antaa ohjeita jäljentekijälle
- jäljenteon valvominen

Jokainen jälkikaavio mukautetaan käytettävissä olevaan maastoon. Jälkeä tehtäessä on huomioitava, että jäljentekijän on liikuttava normaalilla askelpituudella. Jäljentekijä ei saa missään kohtaa jälkeä pyrkiä helpottamaan jäljestystä liikkumalla epänormaalilla tavalla suorilla, kulmissa tai esineiden kohdalla.

Jäljentekijöillä on oltava kokemusta jälkien tekemisestä. Jäljentekijä näyttää esineet tuomarille tai jälkivastaavalle ennen jäljen tekoa. Jäljentekijä viipyy hetken jäljen lähtökohdassa ja kävelee sitten normaalia askelpituutta käyttäen osoitettuun suuntaan. Myös kulmat tehdään normaalilla askelpituudella. Jäljentekijä ei saa potkia maanpintaa rikki 90

tai pysähtyä kulmassa.

Jäljentekijän on käveltävä suorat normaalilla askelpituudella potkimatta maanpintaa rikki ja pysähtelemättä. Suorien pituuden on oltava vähintään 30 askelta.

Myös kulmat (noin 90°) tehdään normaalilla askelpituudella ja siten, että koira pystyy jatkamaan työskentelyä seuraavalle suoralle (ks. kaavio). Jälki ei saa katketa.

Jälki on tehtävä koiralta ja ohjaajalta näkymättömissä.

Esineiden sijoittelu

Ensimmäinen esine asetetaan aikaisintaan 100 askeleen päähän lähtökohdasta ensimmäiselle tai toiselle suoralle ja niin, että se on vähintään 20 askelta ennen kulmaa tai kulman jälkeen. Toinen esine asetetaan tuomarin ohjeiden mukaan ja kolmas esine jäljen loppuun. Jäljentekijä asettaa esineet jäljelle pysähtymättä. Viimeisen esineen jätettyään jäljentekijä jatkaa suoraan eteenpäin vielä muutaman askeleen.

Jälkiesineet

Esineiden on oltava jäljentekijän hyvin, vähintään 30 minuutin ajan hajustamia. Jäljellä käytettävien esineiden on oltava erilaisia. (Materiaali: esim. nahka, tekstiili, puu.) Esineiden tulee olla noin 10 cm pitkiä, 2 – 3 cm leveitä ja 0,5 – 1 cm paksuja, eivätkä ne saa väriltään poiketa oleellisesti maaston väristä.

Esineet on numeroitava. Esineen numeron on vastattava jäljen numeroa.

Tuomari ja muut paikalla olevat henkilöt eivät saa koiran työskentelyn aikana olla sillä alueella, missä koirakolla (koiranohjaaja ja koira) on oikeus etsiä jälkeä.

Käskyt

a) Käsky: "Etsi"

Ohjaaja saa antaa "etsi"-käskyn koiralle jäljen alussa ja esineiden sekä valeilmaisun jälkeen.

Jälkityöskentely ja arvostelu

b) Suoritus:

Koiranohjaaja valmistee koiransa jäljestämiseen. Koira voi jäljestää joko vapaana tai kytkettynä 10 m pitkään johdattimeen. 10 m pituinen johdatin voi kulkea koiran selän yli, koiran kylkeä pitkin tai etu- ja/tai takajalkojen välistä. Johdatin voidaan kytkeä joko suoraan kaulaimen, joka ei ole kuristavalla, tai jälkivaljaiden kiinnityslaitteeseen (sallittuja ovat rinta- ja tynnyrivaljaat, ilman lisähihnoja). Tuomarin kutsusta ohjaaja ilmoittautuu tuomarille jäljestysvalmiin koiran kanssa perusasennossa, ja ilmoittaa ottaako koira esineet suuhunsa vai ilmaisee ne. Koiran kaikenlainen pakottaminen on kiellettyä ennen jäljelle lähtöä, jäljen etsimisen sekä koko jäljen ajon aikana.

Johdattimen täytyy olla 10 metriä pitkä. Tuomarin on tarkastettava ennen suoritusta johdattimen pituus, kaulain ja valjaat. Rullataluttimen käyttö ei ole sallittua.

Lähetys

Tuomarin merkistä koira ohjataan hitaasti ja rauhallisesti jäljen lähtökohtaan ja läheteeseen jäljelle. Lyhyt istuminen ennen lähetyispistettä (n. 2 m) on sallittu.

Lähetäminen tapahtuu koiran luota (myös jatkaminen esineen löytymisen jälkeen). Ohjaajalla saa johdattimessa olla tietty "pelivara".

Koiran tulee lähtökohdassa tutkia hajua intensiivisesti, rauhallisesti ja syvällä nenällä. Jäljen ottamisen on tapahduttava ilman ohjaajan apua (paitsi käsky "etsi"). Jäljelle lähe-

tys ei ole aikariippuvainen; tuomarin tulee sen sijaan arvioida koiran intensiivisyyttä sen lähtiessä ajamaan jäljen ensimmäistä suoraa jäljen löydettyään.

Jälki tulee keskeyttää kolmannen lähetyalueella epäonnistuneen lähetyserityksen jälkeen.

Koiran tulee aloituksen jälkeen jäljestää syvällä nenällä, tasaisella vauhdilla ja intensiivisesti. Ohjaajan tulee seurata koiraan 10 m etäisyydellä johdattimen päästä kiinni pitäen. Ohjaajan tulee pitää koiraan 10 m etäisyys myös koiran jäljestäessä vapaana. Ohjaaja voi päästää johdattimen löysälle siitä kuitenkin otettaan irrottamatta, mutta ohjaajan ja koiran välinen etäisyys ei kuitenkaan saa lyhentyä oleellisesti. Johdattimen maassa laahaaminen ei ole virhe.

Jäljen ajaminen

Koiran on jäljestettävä intensiivisesti, koko ajan samalla tavoin ja mahdollisimman tasaisella nopeudella (maastomuutokset, vaikeusasteet huomioiden). Ohjaajan ei välttämättä tarvitse pysyä jäljen päällä. Nopea tai hidas jäljestäminen eivät ole mitään arvostelukriteereitä, jos työskentely on koko jäljestämisen ajan samanlaista ja varmaa.

Kulmat

Kulmissa täytyy työskentelyn olla varmaa. Ylitys jälkeä jättämättä ei ole virhe. Pyöriminen kulmissa on virhe. Kulmatyöskentelyn jälkeen koiran on jatkettava eteenpäin samalla nopeudella. Ohjaajan on kulman alueella pyrittävä mahdollisuuksien mukaan pitämään määritetty etäisyys koiraan.

Esineiden ilmaisu tai ottaminen

Koiran tulee heti esineen löydettyään ilman ohjaajan vaikutusta joko ottaa esine suuhunsa tai ilmaista se vakuuttavasti. Jos koira ottaa esineen suuhunsa, se voi jäädä seisomaan paikalleen, istua tai tuoda esineen ohjaajalle, joka on pysähtynyt paikalleen. Jos koira jatkaa eteenpäin tai menee maahan esine suussa, suoritus on virheellinen. Koira voi ilmaista esineen menemällä maahan, istumalla tai jäämällä seisomaan (myös vaihdellen).

Hieman vinossa ilmaiseminen esineen luona ei ole virhe, sivuttain ilmaiseminen esineen luona tai voimakas kääntyminen ohjaajaan päin ovat virheitä. Esineet, jotka koira ilmaisee tai ottaa vasta voimakkaiden apujen avulla, arvostellaan esineen ylityksenä. Voimakkaaksi avuksi katsotaan esim. tilanne, jossa koira ei reagoi esineeseen ja ohjaaja estää koiraan johdattimen avulla tai käskyillä jatkamasta jäljestämistä.

Kun koira on ilmaissut esineen tai ottanut sen suuhunsa, ohjaaja laskee jälkiliinan kädestään ja menee koiran luokse. Ohjaaja näyttää koiran löytämän esineen nostamalla sen korkealle ylös. Samanaikainen ilmaiseminen ja ottaminen on virhe.

Eteenpäin meneminen esineen kanssa tai sen ottaminen makuulta ovat virheitä. Jos koira tuo esineen, ei ohjaaja saa mennä vastaan. Koiran luovuttaessa esineen tai kohotettaessa esine on ohjaajan seisottava koiran luona. Koiran on pysyttävä rauhallisesti ilmaisu- tai ottamisasennossa jatkamislähetykseen asti. Ohjaaja lähettää koiran ”etsi”-käskyllä jatkamaan jäljestämistä tästä asennosta pitäen johdattimesta kiinni kaulaimen tai valjaiden läheltä.

Jäljeltä poistuminen

Jos ohjaaja estää koiraan jättämästä jälkeä, kehottaa tuomari ohjaajaa seuraamaan koiraan. Ohjaajan on noudatettava tuomarin kehotusta. Suoritus keskeytetään viimeistään

siinä vaiheessa, jos koira menee jäljeltä pois enemmän kuin johdattimen verran (tai vapaana jäljestävä koira yli 10 metriä) tai jos ohjaaja ei noudata tuomarin kehoitusta mennä koiran perässä.

Koiran kiittäminen

Koiran satunnainen kiittäminen jäljestämisen aikana (ilman "etsi"-käskyä) on sallittua vain IPO VO-kokeessa ja IPO 1-luokassa, muuten koiran kiittäminen on sallittua vain esineellä. Tämä koiran lyhyt kiittäminen on sallittu joko ennen esineen näyttämistä tai sen jälkeen.

Loppuilmoittautuminen

Suorituksen loppuksi ohjaaja näyttää löydetty esineet tuomarille. Koiran kanssa leikkiminen tai sen syöttäminen viimeisen esineen jälkeen ennen loppuilmoittautumista ja tuomarinvastustelua on kielletty. Koiran on oltava perusasennossa loppuilmoittautumisen yhteydessä.

Arvostelu

Osan A arvostelu alkaa siitä, kun koira komennetaan etsimään jälkeä. Koiralta odotetaan varmaa, intensiivistä ja tasaista vainutyöskentelyä sekä hyvää koulutustasoa.

Ohjaajan on työskenneltävä yhdessä koiran kanssa ja tuettava koira. Hänen on osattava tulkita koiraansa oikein ja keskittyttävä työskentelyyn antamatta ulkopuolisten häiriöiden vaikuttaa itseensä.

Tuomari ei saa arvostella pelkästään koira ja ohjaajaa, vaan hänen on huomioitava myös jälkipohjan olosuhteet, vallitseva sää, mahdolliset harhajäljet ja aikatekijät. Tuomarinvastustelun tulee perustua kaikkien tekijöiden muodostamaan kokonaisuuteen.

- Jälkityöskentely (esim. nopeus suorilla, ennen kulmaa ja kulman jälkeen, ennen esinettä ja esineen jälkeen).
- Koiran koulutustaso (esim. kiihkeys lähetyksessä, paineistunut olemus, väistämiskäyttäytyminen)
- Ohjaajan kielletyt avut
- Vaikeudet jäljestyksessä seuraavista tekijöistä johtuen:
 - Jälkipohja (kasvusto, hiekka, pohjavaihtelut, usva)
 - Tuuliolosuhteet
 - Riista
 - Sää (kuumus, kylmyys, sade, lumi)
 - Säänvaihtelut

Arvostelussa on huomioitava kaikki nämä tekijät. Kun ohjaaja on ilmoittautunut jälkityöskentelyyn työskentelyvalmiin koiran kanssa, on tuomarinvastustelun sellainen sijainti, että hän pystyy näkemään jäljestyksen ja siihen vaikuttavat tekijät sekä kuulemaan ja näkemään ohjaajan käskyt ja muut avut.

Tuomarinvastustelun on pysyttävä sellaisella etäisyydellä työskentelevästä koirasta, että hän ei häiritse koiran työskentelyä eikä ohjaajan liikkumista. Tuomarinvastustelun on pystyttävä näkemään koko jälki.

Tuomarinvastustelun on arvosteltava koiran työskentelyn innokkuus, varmuus tai epävarmuus, tai huolimattomuus. Jäljestämisenopeus ei vaikuta arvosteluun, kunhan koiran jälkityöskentely on intensiivistä, tasaista ja vakuuttavaa, ja koira näin osoittaa positiivista jäljestämiskäyttäytymistä.

Tarkastaminen ei ole virhe, jos koira pysyy jäljellä. Päämäärätön liikkuminen, korkea nenä, tarpeiden teko, pyöriminen kulmissa, jatkuvat kehotukset, koiran avustaminen liinan avulla tai suullisesti jäljestämisen aikana tai esineiden kohdalla, esineiden virheellinen suuhun ottaminen tai virheellinen ilmaisu ja valeilmaisu laskevat arvosanaa virheen suuruuden mukaan (vähennys korkeintaan 4 pistettä).

Runsas päämäärätön liikkuminen, puutteellinen intensiivisyys, poukkoileva jäljestys, tarpeiden teko, hiirien pyydystys, ym. johtavat korkeintaan 8 pisteenvähennykseen.

Jälki keskeytetään, jos koira poistuu jäljeltä yli johdattimen pituuden. Jos ohjaaja estää koiraa poistumasta jäljeltä, tuomari kehottaa ohjaajaa seuraamaan koiraa. Jos ohjaaja ei noudata tuomarin kehotusta, tuomari keskeyttää jäljestämisen.

Jos koira ei ole päässyt jäljen loppuun maksimian ajan kuluessa (luokat 1 ja 2: 15 minuuttia lähtöpaikalta lähtemisestä, luokka 3: 20 minuuttia lähtöpaikalta lähtemisestä), tuomari keskeyttää jäljestämisen. Koiran suoritus ennen keskeytystä arvostellaan.

Jos koira jäljen esineityöskentelyssä käyttää kumpaakin ilmaisutapaa, eli ottaa esineen suuhun ja ilmaisee sen, suoritus on virheellinen. Vain ne esineet hyväksytään, jotka koira ilmaisee ohjaajan ilmoittamalla tavalla.

Esineen virheellisestä ilmaisusta tai ottamisesta ja valeilmaisusta vähennetään 4 pistettä, jos ohjaaja suorittaa uudelleen lähetyksen koira luota. Jos ohjaaja antaa koiralle "etsi"-käskyn johdattimen mitan päästä menemättä koiran luo, on vähennys 2 pistettä.

Esineistä, joita koira ei ilmaise tai ota suuhunsa, ei anneta pisteitä. Jos koira ei löydä yhtään esinettä, osan A arvosana voi olla korkeintaan tyydyttävä. Tässä yhteydessä on huomioitava, että tällöin ei voida lainkaan arvostella "uudelleen lähetystä esineeltä".

Jos jäljestämisen aikana ilmestyy riistaa ja koira alkaa saalistaa, voi ohjaaja käskyllä "maahan" yrittää ottaa koiran hallintaan. Tuomarin merkistä on jatkettava jäljestämistä. Jos tämä ei onnistu, koiran koe loppuu tähän (arvostelu: hylkäys tottelemattomuuden vuoksi).

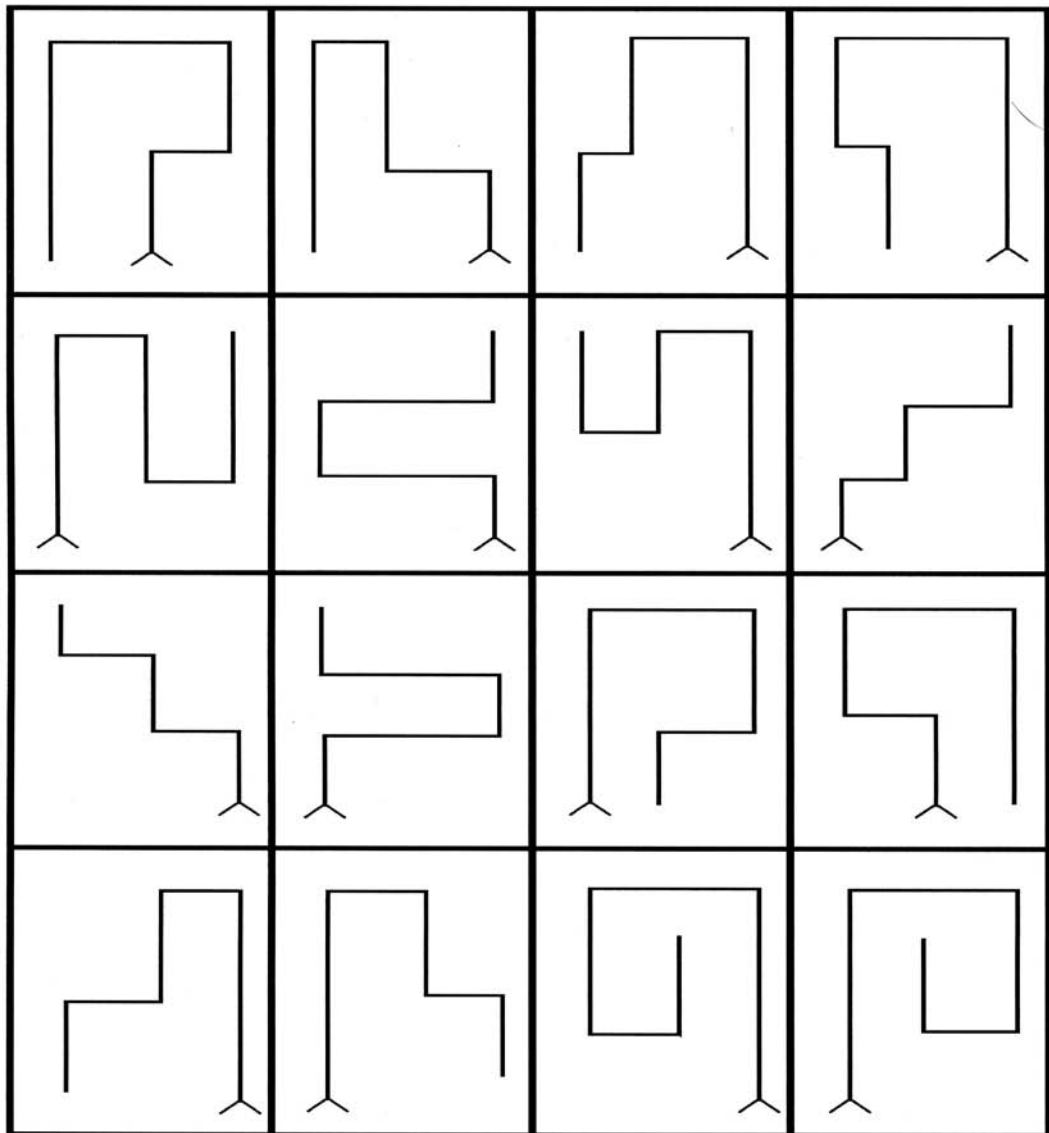
Keskeytys/hylkäys

Käytös	Seuraus
Kolme epäonnistunutta lähetyksetä lähetyalueella	Keskeytys
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kaikki luokat: Koira poistuu jäljeltä yli johdattimen mitan tai ohjaaja ei noudata tuomarin kehotusta seurata koiran perässä ➤ Koira ei pääse jäljen loppuun maksimian ajan kuluessa <p>Luokka 3 = 20 min lähtöpaikalta lähtemisestä</p>	<p>Keskeytys, koiran suoritus ennen keskeytystä arvostellaan.</p> <p>ARVOSTELU KESKEYTYKSEEN ASTI!!!</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Koira ottaa esineen suuhunsa eikä suostu irrottaamaan siitä. ➤ Koira alkaa saalistaa riistaa eikä sitä saada lähetettyä uudelleen 	<p>HYLKÄYS tottelemattomuuden vuoksi.</p>

Jälkikaaviot

Oheiset esimerkkikaaviot voidaan toteuttaa myös peilikuvina.

IPO 3

IPO-3 Osa B Totelevaisuus

Liikesuoritus 1 :	Seuraaminen vapaana	10 pistettä
Liikesuoritus 2 :	Liikkeestä istuminen	10 pistettä
Liikesuoritus 3 :	Liikkeestä maahanmeno ja luoksetulo	10 pistettä
Liikesuoritus 4:	Juoksusta seisomaan jääminen	10 pistettä
Liikesuoritus 5 :	Noutaminen tasamaalta	10 pistettä
Liikesuoritus 6 :	Hypynouto	15 pistettä
Liikesuoritus 7 :	Estenouto	15 pistettä
Liikesuoritus 8 :	Eteen lähettäminen ja maahanmeno	10 pistettä
Liikesuoritus 9 :	Paikallaolo häiriön alaisena	10 pistettä
Yhteensä		100 pistettä

Yleiset määräykset

IPO 3-luokassa ohjaaja ilmoittautuu tuomarille koira vapaana ja perusasennossa.

Totelevaisuusosassa on erityisesti kiinnitettävä huomiota siihen, että kokeessa ei esitetä koiria, jotka vaikuttavat itseluottamuksensa menettäneiltä ja joiden työskentelystä puuttuu iloisuus.

Kaikissa liikesuorituksissa koiralta edellytetään iloista työskentelyä sekä tarkkaavaisuutta ohjaajaan päin. Työskentelyn iloisuuden lisäksi on arvostelussa luonnollisesti kiinnitettävä huomiota myös liikkeiden korrektiin suoritukseen.

Jos koiranohjaaja unohtaa jonkun liikesuorituksen kokonaan, tuomarin tulee kehottaa ohjaajaa suorittamaan liike. Tästä ei seuraa pistevähennystä. Jos liikesuorituksesta jää suorittamatta joku liikkeen osa, tämä vaikuttaa arvosanaan.

Tuomarin on viimeistään totelevaisuusosan alkaessa tarkastettava, että kaikki koeohjeen edellyttämät välineet ovat asianmukaisia. Välineiden on oltava koeohjeen mukaisia.

Vapaana seuraamisen ja paikallaolon aikana ammuttavat laukaukset ammutaan kalibriiltaan 6 mm pistoolilla.

Tuomari antaa jokaiseen liikesuoritukseen aloitusluvan. Suorituksen muut osat, kuten käännökset, pysähdykset, käyntinopeuden muutokset jne. ohjaaja tekee ilman tuomarin ohjeita.

Käskysanat on sidottu koeohjeeseen. Käskyt tulee antaa normaalilla puheäänellä ja niiden on oltava lyhyitä, yksisanaisia komentoja. Käskyt voidaan antaa millä tahansa kielellä. Samaa käskysanaa on kuitenkin käytettävä joka kerta samasta toiminnosta. Jos koira ei suorita liikettä tai liikkeen osaa kolmannellakaan käskyllä, kyseinen liike keskeytetään eikä sitä arvostella. Luoksetulossa voidaan käskysanan ”tänne” sijasta käyttää myös koiran nimeä. Koiran nimen sanominen yhdessä käskysanan kanssa katsotaan kaksoiskäskyksi.

Liikkeiden aloitus

Tuomari antaa luvan liikkeiden aloitukseen.

Perusasento

Koirakon tulee ottaa aloitusperusasento, kun toinen koirakko on valmiina perusasennossa paikallaolopaikalla. Kummankin koiran arvostelu alkaa tästä perusasennosta.

Jokainen liike alkaa ja päättyy perusasennossa. Ohjaaja seisoo perusasennossa urhei-

lullisen suorana. Haara-asento ei ole sallittu missään liikkeessä.

Perusasennossa, joka eteenpäin liikuttaessa on sallittu vain kerran, koira istuu tiiviisti suorassa asennossa, rauhallisena ja tarkkaavaisena ohjaajan vieressä vasemmalla puolella oikea lapa ohjaajan polven kohdalla. Perusasennon saa ottaa vain kerran ennen kutakin liikettä. Koiran lyhyt kiittäminen on sallittu vain jokaisen liikkeen jälkeen ja vain perusasennossa. Sen jälkeen ohjaaja voi ottaa uuden perusasennon. Kiittämisen ja uuden liikkeen aloittamisen välillä on pidettävä selvä tauko (noin 3 sekuntia).

Perusasennosta lähdetään nk. valmistelevaan osaan. Ohjaajan tulee liikkuu vähintään 10 ja enintään 15 askelta ennen käskyn antamista liikkeen suoritusta varten. Suoritusosien eteen istuminen ja sivulle siirtyminen välissä, samoin kuin istumaan, seisomaan tai makaamaan jätetyn koiran luo palatessaan ennen uuden käskyn antamista ohjaajan tulee pitää selkeä väli (noin 3 sek). Koiran luo palatessaan ohjaaja voi joko mennä suoraan koiran viereen tai kiertää koiran takaa. Perusasentoon ja valmistelevaan osaan liittyvät virheet on huomioitava liikkeiden arvostelussa.

Koiran täytyy myös suorituspaikasta seuraavaan siirryttäessä seurata ohjaajaa vapaana. Ohjaajan on pidettävä koira mukanaan myös noutoesinettä hakiessaan. Koiran kiihottaminen ja koiran kanssa leikkiminen on kielletty.

Ohjaajan tulee suorittaa täyskäännökset vasemmalle. Koira voi täyskäännöksessä joko kiertää ohjaajan takaa tai kääntyä ohjaajan edessä, täyskäännös on suoritettava samalla tavalla joka kerta.

Eteen istumisen jälkeen koira voi siirtyä perusasentoon joko ohjaajan takaa kiertäen tai ohjaajan edessä kääntymällä.

Vapaahyppytelineen korkeus on 100 cm ja leveys 150 cm. Vinoeste koostuu kahdesta yläosistaan toisiinsa kiinnitetystä kipeämisseinästä, joiden leveys on 150 cm ja korkeus 191 cm. Seinät asetetaan maahan sellaiseen kaltevuuteen toisiinsa nähden, että esteen pystysuora korkeus on 180 cm. Esteen pinnan on kauttaaltaan oltava luistamaton. Esteen yläosaan kummallekin puolelle kiinnitetään 3 kappaletta 24/48 mm kipeämistukea. Kaikilla kokeeseen osallistuvilla koirilla on käytettävä samoja esteitä.

Noutoliikkeissä on käytettävä puisia noutoesineitä, joiden paino on koeohjeen mukainen (tasamaanouto – 2000 g, hyppynouto ja estenouto – 650 g). Kaikkien osallistujien on käytettävä järjestäjien noutoesineitä. Noutoesinettä ei missään noutoliikkeessä saa antaa koiran suuhun ennen liikkeen alkua.

Liikeosat

Kaksiosaiset liikkeet, kuten liikkeestä istuminen, liikkeestä maahanmeno ja luoksetulo, kävelystä seisomaan jääminen, ja juoksusta seisomaan jääminen, voidaan osa-arvostelua varten jakaa seuraavasti:

a) Perusasento, valmisteleva osa, suoritus	=	5 pistettä
b) Muu arvosteltava käytös liikkeen lopetukseen asti	=	5 pistettä

Koiraa on jokaisen liikkeen yhteydessä tarkkailtava huolellisesti alkaen perusasennosta ja päättyen liikkeen lopetukseen.

Lisäkäsyt

Jos koira ei suorita liikettä kolmannellakaan käskyllä, kyseinen liike arvostellaan arvosanalla puutteellinen (=0 pistettä). Jos koira suorittaa liikeosan kolmannella käskyllä, kyseinen liike arvostellaan max. korkein puutteellinen.

Luoksetulossa voidaan käskysanan ”tänne” sijasta käyttää myös koiran nimeä. Koiran nimen sanominen yhdessä käskysanan kanssa katsotaan kaksoiskäskyksi.

Arvostelu: 1. lisäkäsky: liikkeen osan arvosana tyydyttävä
2. lisäkäsky: liikkeen osan arvosana puutteellinen

Esim: 5 pisteen liikkeet:
1. lisäkäsky: tyydyttävä kun kokonaispisteet 5:= -1,5 pistettä.
2. lisäkäsky: puutteellinen kun kokonaispisteet 5:= -2,5 pistettä

Suoritusosien eteen istuminen ja liikkeen lopetus (sivulle siirtyminen) välissä, samoin kuin istumaan, seisomaan tai makaaman jätetyn koiran luo palatessaan ennen uuden käskyn antamista ohjaajan tulee pitää selkeä väli (noin 3 sek).

Yksittäisliikkeet suorittavan koirakon tulee ottaa aloitusperusasento, kun toinen koirako on valmiina perusasennossa paikallaolopaikalla.

1. Vapaana seuraaminen

10 pistettä

a) Käsky ”seuraa”

Ohjaaja saa antaa käskyn vain liikkeelle lähdetessä ja käyntinopeutta muutettaessa.

b) Suoritus: Ohjaaja kulkee vapaana seuraavan koiransa kanssa tuomarin luo, ottaa koiran perusasentoon ja esittelee itsensä. Koiran tulee suorasta perusasennosta käskyllä ”seuraa” seurata ohjaajaa tarkkaavaisesti, iloisesti ja suorana ohjaajan vasemmalla puolella, lapa koko ajan ohjaajan polven tasolla, ja ohjaajan pysähtyessä ilman käskyä istua nopeasti ja suorassa asennossa.

Liikesuorituksen aluksi ohjaaja ja koira kulkevat pysähtymättä 50 askelta suoraan eteenpäin, tekevät täyskäännöksen ja jatkavat takaisin päin 10-15 askelta, minkä jälkeen ohjaaja siirtyy ensin juoksuun ja sitten hitaaseen käyntiin (kumpaakin vähintään 10 askelta). Siirtymisen juoksusta hitaaseen käyntiin tulee tapahtua ilman väliaskeleita. Eri käyntinopeuksien tulee selvästi erota toisistaan. Ohjaajan tulee suorittaa normaalilla kävelyvauhdilla kaksi käännöstä oikealle ja yksi vasemmalle sekä kaksi täyskäännöstä ja yksi pysähdys toisen täyskäännöksen jälkeen. Ohjaajan on suoritettava täyskäännös vasemmalle (180° paikallaan kääntyen, suoritustapaan on kiinnitettävä huomiota). (seuraamiskaavion mukaisesti). Täyskäännöksen suorituksessa on kaksi vaihtoehtoa:

- Koira kääntyy oikealle ja kiertää ohjaajan takaa.
- Koira kääntyy paikallaan 180° vasemmalle.

Koiran on koko kokeen ajan suoritettava täyskäännös samalla tavalla.

Ohjaajan on vähintään kerran normaalilla kävelyvauhdilla liikkeudessaan pysähdyttävä kaavion mukaisesti toisen täyskäännöksen jälkeen.

Koiran tulee koko ajan pysyä ohjaajan vasemmalla puolella lapa ohjaajan polven kohdalla; se ei saa edistää, jättää tai irtaantua ohjaajasta sivusuunnassa. Ohjaajan tulee tehdä täyskäännökset vasemmalle.

Ohjaajan on vähintään kerran normaalilla kävelyvauhdilla liikkeudessaan pysähdyttävä. Ohjaajan ja koiran kulkiessa ensimmäistä suoraa, ammutaan kaksi laukausta (kaliiperi 6 mm) 5 sekunnin välein vähintään 15 askeleen etäisyydellä koirasta. Koiran tulee suhtautua laukauksiin välinpitämättömästi. Jos koira on laukausarka, sen suoritus hylätään

ja se menettää kaikki siihen mennessä saamansa pisteet. Liikesuorituksen lopussa ohjaaja ja koira kulkevat tuomarin ohjeiden mukaan vähintään 4 henkilöstä koostuvaan liikkuvaan ryhmään. Ohjaajan ja koiran tulee ryhmässä kiertää yhden henkilön ympäri oikealta ja yhden henkilön ympäri vasemmalta sekä pysähtyä ryhmässä vähintään kerran. Tuomari voi määrätä ohjaajan ja koiran uudelleen ryhmään. Ohjaaja ja koira poistuvat ryhmästä ja ottavat perusasennon. Tämä loppuperusasento on seuraavan liikkeen aloitusperusasento.

c) Arvostelu (koskee kaikkia liikenopeuksia): Edistäminen, sivuttaispoikkeamat, jättäminen, hidas tai viivyttävä istuminen, lisäkäsky, vartaloavut, tarkkaamattomuus kaikilla käyntinopeuksilla ja käännöksissä ja/tai koiran paineistuneisuus alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan.

2. Liikkeestä istuminen

10 pistettä

a) Käskyt: ”seuraa”, ”istu”

b) Suoritus: Ohjaaja lähtee suorasta perusasennosta vapaana seuraavan koiransa kanssa eteenpäin. Koiran tulee valmistelevalle osuudelle seurata ohjaajaa tarkkaavaisesti, iloisesti, nopeasti ja keskittyneenä. Koiran tulee koko ajan pysyä suorassa asennossa ohjaajan vasemman polven kohdalla. 10-15 askeleen jälkeen koiran tulee käskyllä ”istu” istua nopeasti ja suoraan kulkusuuntaan nähden, ilman että ohjaaja keskeyttää kulkuaan, muuttaa kulkunopeuttaan tai katsoo taakseen. Kun ohjaaja on liikkunut vielä 15 askelta, hän pysähtyy ja kääntyy heti rauhallisena ja tarkkaavaisena paikallaan istuvaa koiraa kohti. Tuomarin merkistä ohjaaja palaa koiransa luo ja asettuu sen oikealle puolelle. Ohjaaja voi joko mennä suoraan koiran viereen tai kiertää koiran takaa.

c) Arvostelu: Virheet perusasennossa ja valmistelevalle osassa, hidas istuminen, rauhaton ja tarkkaamaton paikallaan istuminen alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan. Jos koira menee maahan tai jää seisomaan istumisen sijaan, vähennetään 5 pistettä. Muut virheet huomioidaan tämän lisäksi.

3. Liikkeestä maahanmeno ja luoksetulo

10 pistettä

a) Käskyt: ”seuraa”, ”maahan”, ”tänne”, ”sivulle”

c) Suoritus: Ohjaaja lähtee suorasta perusasennosta vapaana seuraavan koiransa kanssa eteenpäin. Edettyään 10 – 15 askelta kävelynopeudella, ohjaaja siirtyy juoksuun ja juoksee edelleen 10 – 15 askelta. Tämän jälkeen koiran tulee käskyllä ”maahan” mennä maahan nopeasti ja suoraan kulkusuuntaan nähden, ilman että ohjaaja keskeyttää kulkuaan, muuttaa kulkunopeuttaan tai katsoo taakseen. Kun ohjaaja on liikkunut vielä 30 askelta, hän pysähtyy ja kääntyy heti rauhallisena ja tarkkaavaisena paikallaan makaavaa koiraa kohti. Tuomarin merkistä ohjaaja kutsuu koiran luokseen käyttäen käskyä ”tänne” tai koiran nimeä. Koiran tulee tulla ohjaajan luokse iloisesti, nopeasti ja suoraan ja istua tiiviisti ja suoraan ohjaajan eteen. Käskyllä ”sivulle” koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven tasolla.

c) **Arvostelu:** Valmistelevan osan virheet, hidas maahanmeno, rauhattomuus makuulla olon aikana, hidas tai hidastuva luoksetulo, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja perusasentoon siirtymisessä alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan. Jos koira istuu tai jää seisomaan käskyn ”maahan” saatuaan, vähennetään 5 pistettä.

4. Juoksusta seisomaan jääminen

10 pistettä

a) **Käskyt:** ”seuraa“, ”seiso“, ”tänne“, ”sivulle“

b) **Suoritus:** Ohjaaja lähtee suoraan perusasennosta juosten vapaana seuraavan koiransa kanssa eteenpäin. 10-15 juoksuaskeleen jälkeen koiran tulee käskyllä ”seiso” pysähtyä nopeasti seisomaan suoraan kulkusuuntaan nähden, ilman että ohjaaja keskeyttää juoksuaan, muuttaa kulkunopeuttaan tai katsoo taakseen. Kun ohjaaja on juossut vielä 30 askelta, hän pysähtyy ja kääntyy heti rauhallisesti paikallaan seisovaa koiraan kohti. Tuomarin merkistä ohjaaja kutsuu koiran luokseen käyttäen käskyä ”tänne” tai koiran nimeä.

Koiran tulee tulla ohjaajan luokse iloisesti, nopeasti ja suoraan ja istua tiiviisti ja suoraan ohjaajan eteen. Käskyllä ”sivulle” koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven tasolla.

c) **Arvostelu:** Valmistelevan osan virheet, ohjaajan perään kulkeminen pysähtymättä käskyn jälkeen, rauhaton seisominen, tarkkaamattomuus, ohjaajan perään kulkeminen pysähtymisen jälkeen, hidas tai hidastuva luoksetulo, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja perusasentoon siirtymisessä alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan. Jos koira istuu tai menee maahan ”seiso”-käskyn jälkeen, vähennetään 5 pistettä.

5. Noutaminen tasamaalta

10 pistettä

a) **Käskyt:** ”tuo“, ”irti“, ”sivulle“

b) **Suoritus:** Ohjaaja heittää suorasta perusasennosta noutokapulan (paino 2000 g) noin 10 metrin päähän. Käskyn ”tuo” saa antaa vasta, kun noutokapula on maassa paikallaan. Rauhallisesti ohjaajan vieressä vapaana istuvan koiran tulee käskyllä ”tuo” juosta nopeasti ja suoraan noutokapulan luo, ottaa se heti suuhunsa ja tuoda se ohjaajalle nopeasti ja suoraan.

Koiran tulee istua tiiviisti ja suoraan asentoon ohjaajan eteen ja pitää noutokapulaa rauhallisesti suussaan niin kauan, että ohjaaja noin 3 sekunnin kuluttua ottaa kapulan koiralta käskyllä ”irti”.

Ohjaajan tulee siirtää noutokapula käsivarsi alas ojennettuna rauhallisesti vartalonsa oikealle puolelle. Käskyllä ”sivulle” koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven tasolla. Ohjaaja ei saa koko liikesuorituksen aikana liikkua paikaltaan.

c) **Arvostelu:** Virheet perusasennossa, hidas kapulalle meno, virheet kapulan suuhun otossa, hidas takaisin tulo, noutokapulan pudottaminen, noutokapulalla leikkiminen tai sen pureskelu, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja perus-

asentoon siirtymisessä alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan. Noutokapulan heittäminen liian lähelle ja ohjaajan koiralle antamat avut paikaltaan liikkumatta alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan. Jos ohjaaja liikkuu paikaltaan ennen liikkeen loppumista, arvosana on puutteellinen. Jos koira ei tuo noutokapulaa, liikesuorituksesta annetaan 0 pistettä.

6. Hyppynouto (100 cm)

15 pistettä

a) **Käskyt:** ”hyppy”, ”tuo”, ”irti”, ”sivulle”

b) **Suoritus:** Ohjaaja siirtyy koiransa kanssa perusasentoon vähintään 5 askeleen päähän esteestä. Ohjaaja heittää suorasta perusasennosta noutokapulan (paino 650 g) 100 cm korkean esteen yli. Käskyn ”hyppy” saa antaa vasta, kun noutokapula on maassa paikallaan. Rauhallisesti ohjaajan vieressä vapaana istuvan koiran tulee käskyillä ”hyppy” ja ”tuo” (”tuo”-käsky on annettava hypyn aikana) hypätä esteen yli siihen koskettamatta, juosta nopeasti ja suoraan noutokapulan luo, ottaa se heti suuhunsa, hypätä takaisin esteen yli siihen koskettamatta ja tuoda kapula ohjaajalle nopeasti ja suoraan. Koiran tulee istua tiiviisti ja suoraan asentoon ohjaajan eteen ja pitää noutokapulaa rauhallisesti suussa niin kauan, että ohjaaja noin 3 sekunnin kuluttua ottaa kapulan koiralta käskyllä ”irti”.

Ohjaajan tulee siirtää noutokapula käsivarsi alas ojennettuna rauhallisesti vartalonsa oikealle puolelle. Käskyllä ”sivulle” koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven tasolla. Ohjaaja ei saa koko liikesuorituksen aikana liikkua paikaltaan.

c) **Arvostelu:** Virheet perusasennossa, hidas ja voimaton hyppy (arvioiva) ja kapulalle meno, virheet kapulan suuhun otossa, hidas ja voimaton paluuhyppy (arvioiva), noutokapulan pudottaminen, noutokapulalla leikkiminen tai sen pureskelu, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja perusasentoon siirtymisessä alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan. Jos koira hipaisee estettä, vähennetään korkeintaan 1 piste hyppyä kohti ja ponnistuksesta 2 pistettä.

Pistejakautuma hyppynoudossa:

Menohyppy	Nouto	Paluuhyppy
5 pistettä	5 pistettä	5 pistettä

Liikkeen osa-arvostelu on mahdollinen vain siinä tapauksessa, että koira suorittaa vähintään yhden hypyn ja nouto-osan liikkeen kolmesta osasta (menohyppy – nouto – paluuhyppy).

Hypyt ja nouto moitteettomia = 15 pistettä

Meno- tai paluuhyppy jää suorittamatta, nouto moitteeton = 10 pistettä

Meno- ja paluuhyppy moitteettomia, nouto jää suorittamatta = 0 pistettä

Jos ohjaaja heittää noutokapulan voimakkaasti vinoon tai niin, ettei koira voi nähdä sitä, ohjaajalla on oikeus tuomarilta luvan pyydettyään tai tuomarin kehotuksesta uusita heitto ilman pistemenetystä. Koiran tulee odottaa paikallaan istuen. Jos koira seuraa ohjaajaa esteen ympäri, liike arvostellaan 0 pisteellä. Jos koira nousee perusasennosta, mutta

pysyy kuitenkin esteen edessä, seurauksena on yhden arvosanan lasku.

Ohjaajan koiralle antamat avut paikaltaan liikkumatta alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan. Jos ohjaaja liikkuu paikaltaan ennen liikkeen loppumista, arvosana on puutteellinen.

Jos este kaatuu menohypyssä, on liike suoritettava uudelleen. Uusinnassa menohypy arvostellaan arvosanalla "alapuutteellinen" (-4 pistettä). Jos koira ei luovuta noutokapulaa kolmannellakaan käskyllä, koiran suoritus hylätään, koska osaa B ei voida enää jatkaa.

7. Estenouto (180 cm)

15 pistettä

a) **Käskyt:** "hyppy", "tuo", "irti", "sivulle"

b) **Suoritus:** Ohjaaja siirtyy koiransa kanssa perusasentoon vähintään 5 askeleen päähän vinoesteestä. Ohjaaja heittää suorasta perusasennosta noutokapulan (paino 650 g) esteen yli. Rauhallisesti ohjaajan vieressä vapaana istuvan koiran tulee käskyllä "hyppy" ja "tuo" ("tuo"-käsky on annettava hypyn aikana) kiivetä esteen yli, juosta nopeasti ja suoraan noutokapulan luo, ottaa se heti suuhunsa, kiivetä nopeasti takaisin esteen yli ja tuoda kapula ohjaajalle nopeasti ja suoraan. Koiran tulee istua tiiviisti ja suoraan asentoon ohjaajan eteen ja pitää noutokapulaa rauhallisesti suussa niin kauan, että ohjaaja noin 3 sekunnin kuluttua ottaa kapulan koiralta käskyllä "irti". Ohjaajan tulee siirtää noutokapula käsivarsi alas ojennettuna rauhallisesti vartalonsa oikealle puolelle. Käskyllä "sivulle" koiran tulee nopeasti siirtyä suoraan asentoon ohjaajan vasemmalle puolelle, lapa ohjaajan polven tasolla. Ohjaaja ei saa koko liikesuorituksen aikana liikkua paikaltaan.

c) **Arvostelu:** Virheet perusasennossa, hidas ja voimaton hyppy ja kapulalle meno, virheet kapulan suuhun otossa, hidas ja voimaton paluuhyppy, noutokapulan pudottaminen, noutokapulalla leikkiminen tai sen pureskelu, ohjaajan haara-asento, virheet eteen istumisessa ja perusasentoon siirtymisessä alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan.

Pistejakautuma estenoudossa:

Menohyppy	Nouto	Paluuhyppy
5 pistettä	5 pistettä	5 pistettä

Liikkeen osa-arvostelu on mahdollinen vain siinä tapauksessa, että koira suorittaa vähintään yhden hypyn ja nouto-osan liikkeen kolmesta osasta (menohyppy – nouto – paluuhyppy).

Hypyt ja nouto moitteettomia = 15 pistettä
Meno- tai paluuhyppy jää suorittamatta, nouto moitteeton = 10 pistettä
Meno- ja paluuhyppy moitteettomia, nouto jää suorittamatta = 0 pistettä

Jos ohjaaja heittää noutokapulan voimakkaasti vinoon tai niin, ettei koira voi nähdä sitä, ohjaajalla on oikeus tuomarilta luvan pyydettyään tai tuomarin kehotuksesta uusia heitto ilman pistemenetystä. Koiran tulee odottaa paikallaan istuen. Jos koira seuraa ohjaajaa

esteen ympäri, liike arvostellaan 0 pisteellä. Jos koira nousee perusasennosta, mutta pysyy kuitenkin esteen edessä, seurauksena on yhden arvosanan lasku.

Ohjaajan koiralle antamat avut paikaltaan liikkumatta alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan. Jos ohjaaja liikkuu paikaltaan ennen liikkeen loppumista, arvosana on puutteellinen.

Jos koira ei luovuta noutokapulaa kolmannellakaan käskyllä, koiran suoritus hylätään, koska osaa B ei voida enää jatkaa.

8. Eteenlähetys ja maahanmeno

10 pistettä

a) **Käskyt:** *"eteen", "maahan", "istu"*

b) **Suoritus:** Ohjaaja lähtee suorasta perusasennosta vapaana seuraavan koiransa kanssa osoitettuun suuntaan. 10-15 askeleen jälkeen ohjaaja antaa koiralle samalla käsivartensa yhdellä liikkeellä ylös nostaen käskyn "eteen" ja pysähtyy itse. Koiran tulee edetä osoitettuun suuntaan määrätietoisesti, suoralinjaisesti ja nopeassa liikelajissa vähintään 30 askelta. Tuomarin merkistä ohjaaja antaa käskyn "maahan", jolloin koiran tulee mennä nopeasti maahan. Ohjaaja saa pitää kättään ylösnostettuna niin kauan, kun koira on mennyt maahan. Tuomarin merkistä ohjaaja siirtyy koiransa luo ja asettuu sen oikealle puolelle. Noin 3 sekunnin jälkeen koiran tulee tuomarin merkistä käskyllä "istu" nousta nopeasti istumaan suoraan perusasentoon.

c) **Arvostelu:** Valmistelevan osan virheet, ohjaajan jatkaminen kulkuaan koiran mukana, liian hidas eteenmeno, voimakas sivupoikkeama, liian lyhyt eteenmenomatka, hidasteleva tai ennakoiva maahanmeno, rauhaton makuulla olo tai ennakoiva seiso-
maan/istumaan nouseminen ohjaajan tullessa koiran luo alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan.

Kun koira on irtaantunut riittäväälle etäisyydelle, tuomari antaa merkin "maahan"-käskyn antamiseen. Jos koiraa ei saada pysähtymään, liike arvostellaan 0 pisteellä.

Yksi lisäkäskey maahanmenoon - 1,5pistettä

Toinen lisäkäskey maahanmenoon -2,5

Koira pysähtyy, mutta ei mene maahan toisella lisäkäskeyllä -3,5

Myös muut virheet on huomioitava. Jos koira lähtee pois maahanmenopaikalta tai palaa ohjaajan luo, arvostellaan kokonaisliike 0 pisteellä.

9. Paikallaolo häiriön alaisena

10 pistettä

a) **Käskyt:** *"maahan", "istu"*

b) **Suoritus:** Ennen toisen koiran suoritusosan B aloittamista ohjaaja käskyy koiransa suorasta perusasennosta maahan tuomarin osoittamaan paikkaan käskyllä "maahan". Koiran viereen ei saa jättää talutinta tai mitään muuta esinettä. Sen jälkeen ohjaaja siirtyy taakseen katsomatta koelueella vähintään 30 askeleen päähän koirasta ja asettuu koiralta näkymättömiin. Koiran tulee maata rauhallisesti paikallaan ilman ohjaajan vaikutusta niin kauan, että toinen koira suorittaa liikesuoritukset 1 – 7. Jos koira siirtyy pois paikaltaan yli 3 m ennen, kuin toinen koira on suorittanut liikesuorituksen 5 loppuun, liikesuoritus arvostellaan 0 pisteellä. Tuomarin merkistä ohjaaja palaa koiran

luo ja asettuu sen oikealle puolelle. Noin 3 sekunnin jälkeen koiran tulee tuomarin merkistä käskyllä "istu" nousta nopeasti istumaan suoraan perusasentoon.

c) Arvostelu: Ohjaajan rauhaton käyttäytyminen ja muut piilotellut avut koiralle, koiran rauhattomuus paikallaolon aikana tai ennakoiva seisomaan/istumaan nouseminen ohjaajan tullessa koiran luo alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan. Jos koira seisoo tai istuu, mutta pysyy kuitenkin paikallaan, arvosanaa alennetaan. Jos koira siirtyy pois paikaltaan sen jälkeen, kun toinen koira on suorittanut liikesuorituksen 5 loppuun, arvosanaa alennetaan. Jos koira tulee ohjaajaa vastaan ohjaajan palatessa koiran luo, arvosanaa alennetaan korkeintaan 3 pistettä.

IPO-3 Osa C Suojelutyöskentely

Liikesuoritus 1 :	Avustajan etsintä risteillen	10 pistettä
Liikesuoritus 2 :	Vartiointi ja haukkuminen	10 pistettä
Liikesuoritus 3 :	Avustajan pakoyrityksen estäminen	10 pistettä
Liikesuoritus 4 :	Hyökkäyksen torjuminen vartiointivaiheessa	20 pistettä
Liikesuoritus 5 :	Selkäluljetus	5 pistettä
Liikesuoritus 6 :	Hyökkäys koiraan kohti selkäluljetuksen aikana	15 pistettä
Liikesuoritus 7 :	Liikkuvan avustajan hyökkäys koiraan kohti	10 pistettä
Liikesuoritus 8 :	Hyökkäys koiraan kohti vartiointivaiheessa	20 pistettä
Yhteensä		100 pistettä

Yleisiä määräyksiä

Koealueella pitkillä sivuilla on 6 piiloa, 3 kummallakin sivulla, porrastetusti asetettuina (ks. kaavio). Tarvittavien merkintöjen on oltava selvästi koiranohjaajan, tuomarin ja avustajan näkyvissä.

Kilpailuavustaja/avustajan vaatetus

Avustajalla on oltava suojapuku, suojahiha ja pehmeä patukka. Suojahihassa on oltava puremispohjainen ja päällysteenä luonnonvärinen juuttikangas. Koska avustajan täytyy pitää koira koko ajan näkyvissään, hänen ei vartiointivaiheessa ole pakko seisoa aivan liikkumattomana. Avustaja ei saa kuitenkaan olla uhkaavassa asennossa eikä tehdä puolustautumisliikkeitä. Hänen tulee pitää suojahiha vartalonsa edessä. Ohjaaja saa päättää, miten hän ottaa patukan pois avustajalta.

Kokeissa voidaan kaikissa koeluokissa muuten käyttää vain yhtä avustajaa, mutta jos koeluokassa on koiria 7 tai enemmän on käytettävä kahta avustajaa. **Suomessa paikalliskokeissa voidaan käyttää yhtä avustajaa, poislukien arvokilpailut.** Kaikille saman koeluokan koirille on käytettävä samaa avustajaa/samoja avustajia. Avustaja voidaan vaihtaa yhden kerran, jos avustaja itse toimii kokeessa koiranohjajana.

Tuomarille ilmoittautuminen

- Ohjaaja ilmoittautuu tuomarille koira vapaana perusasennossa.
- Sen jälkeen ohjaaja siirtyy perusasentoon liikkeen "avustajan etsintä risteillen" aloituskohtaan.
- Tuomarin merkistä koira lähetetään perusasennosta suorittamaan risteilyä.

Huomautus:

Jos ohjaaja ei pysty suorittamaan ilmoittautumista asianmukaisesti, ts. koira ei ole ohjaajan hallinnassa vaan karkaa esim. viimeiselle piilolle tai pois kentältä, ohjaajalla on oikeus yrittää saada koira takaisin luokseen kolmella käskyllä. Jos koira ei tottele kolmattakaan käskyä, osa C päättyy koiran osalta arvostelulla ”hylkäys tottelemattomuuden vuoksi”.

Koirat, jotka eivät ole ohjaajansa hallinnassa, jotka puolustautumisliik素oritusten jälkeen eivät irrota otettaan tai irrottavat vasta ohjaajan voimakkaasta vaikutuksesta, jotka purevat muualle kuin suojahihaan, on hylättävä kokeesta. Näille koirille ei suoriteta ”VIK”-arviointia.

Merkinnät

Koeohjeessa määritettyjen merkintöjen on oltava selvästi koiranohjaajan, tuomarin ja avustajan näkyvissä.

Määritetyt merkinnät ovat seuraavat:

- Ohjaajan paikka piilolta kutsuttaessa.
- Avustajan pakoyrityksen aloituspaikka ja paon lopetuskohta.
- Koiran makuupaikka paossa
- Merkintä koiranohjaajaa varten liikkeessä ”liikkuvan avustajan hyökkäys koiraan kohti”.

Sellaisten koirien osalta, jotka eivät suostu suorittamaan jotain puolustautumisliik素oritusta tai antavat avustajan torjua itsensä, osa C keskeytetään. Koirat eivät saa arvostelua. ”VIK”-arviointi suoritetaan.

Käskyn ”irti” käyttö on sallittu yhden kerran kaikissa puolustautumisliikkeissä. Irrotus arvostellaan seuraavan taulukon mukaan.

Hidasteleva irrotus	Nopea irrotus ensimmäisen lisäkäskyn jälkeen	Hidasteleva irrotus ensimmäisen lisäkäskyn jälkeen	Nopea irrotus toisen lisäkäskyn jälkeen	Hidasteleva irrotus toisen lisäkäskyn jälkeen	Ei irrota toisenkaan lisäkäskyn tai ohjaajan muiden toimenpiteiden jälkeen
0,5 – 3,0	3,0	3,5 – 6,0	6,0	6,5 – 9,0	Hylkäys

1. Avustajan etsintä risteillen

10 pistettä

a) **Käsky:** ”kierrä”, ”tänne“ (”tänne“-käskyyän voidaan liittää koiran nimi).

b) **Suoritus:** Avustaja on koiralta näkymättömissä viimeisessä piilossa. Ohjaaja siirtyy vapaana seuraavan koiransa kanssa ensimmäisen piilon tasalle siten, että koira voidaan lähettää kuudelle risteilylle. Osa C alkaa tuomarin merkistä. Koiran tulee lyhyellä ”kierrä“-käskyllä ja oikealla tai vasemmalla kädellä annetulla suuntaohjauksella

irtautua nopeasti ohjaajan luota ja määrätietoisesti kiertää ohjaajan osoittama piilo tiiviisti ja tarkkaavaisesti. Käsky ja suuntaohjaus voidaan toistaa. Kun koira on suorittanut risteilyn, ohjaaja kutsuu koiran luokseen lyhyellä ”tänne”-käskyllä ja lähettää koiran sen ollessa liikkeellä kohti ohjaajaa uuteen risteilyyn uudella ”kierrä”-käskyllä seuraavaan piiloon. Ohjaajan tulee liikkua normaalilla kävelynopeudella ajatellulla keskilinjalla, eikä hän saa risteilyn aikana poistua tältä linjalta. Koiran on koko ajan oltava ohjaajan edellä. Kun koira tulee piilolle, jossa avustaja on, ohjaajan tulee pysähtyä paikalleen. Tämän jälkeen hän ei saa enää toistaa käskyjä ja suuntaohjausta.

c) Arvostelu: Puutteet ohjattavuudessa, koiran vauhdissa ja määrätietoisuudessa sekä piilojen tiiviissä ja tarkkaavaisessa kierrossa alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan.

Virheitä ovat esim. seuraavat:

- koira ei ole rauhallinen ja tarkkaavainen perusasennossa ennen liikettä
- lisäkäskyt ja -käsiohaukset
- poikkeaminen ajatellulta keskilinjalta
- liikkuminen epänormaalilla kävelynopeudella
- väljä risteily
- koira risteilee oma-aloitteisesti reagoimatta ohjaajan käskyihin
- koira ei kierrä piiloja tai ei kierrä piiloja tarkkaavaisesti
- koiran ohjattavuudessa ja hallinnassa on puutteita.

Jos koira ei kolmannellakaan yrityksellä löydä avustajaa viimeisestä piilosta, suojeluosa päättyy koiran osalta. Suojeluosa päättyy myös, jos ohjaaja liikkeen aikana käskee koiran perusasentoon (keskeytys ilman pisteitä osasta C; muista osista saavutetut pisteet jäävät voimaan). ”VIK”-arvostelua ei anneta.

2. Vartiointi ja haukkuminen

10 pistettä

a) Käskyt: ”tänne”, ”sivulle”

Käskyt ”tänne” ja ”sivulle” on annettava samanaikaisesti yhtenä käskynä

b) Suoritus: Koiran tulee vartioida avustajaa aktiivisesti ja tarkkaavaisesti ja haukkua keskeytyksettä. Koira ei saa hyppiä avustajaa päin eikä purra häntä. Noin 20 sekuntia jatkuneen haukkumisen jälkeen ohjaaja siirtyy tuomarin merkistä vähintään 5 askeleen päähän piilosta. Tuomarin merkistä ohjaaja kutsuu koiran perusasentoon. Koiran on istuttava rauhallisena ja tarkkaavaisena perusasennossa.

c) Arvostelu: Puutteet haukkumisen jatkuvuudessa ja tehossa sekä vartioinnin painostavuudessa käskyyn asti, reagointi tuomariin tai ohjaajan saapumiseen alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan. Jatkuvasta haukkumisesta annetaan 5 pistettä. Jos koira haukkuu heikosti, vähennetään 2 pistettä. Jos koira ei hauku lainkaan, mutta vartioi avustajaa tarkkaavaisesti, vähennetään 5 pistettä. Jos koira häiritsee avustajaa, esim. tönii, hyppii päin, vähennetään korkeintaan 2 pistettä. Jos koira puree avustajaa voimakkaasti, vähennetään jopa 9 pistettä. Jos koira puree avustajaa piilossa eikä irrota itsenäisesti, ohjaaja määrätään tulemaan piilolle 5 askeleen merkinnän kohdalle. Ohjaaja saa kutsua koiraan yhden kerran ”tänne”- ja ”sivulle”-käskyillä, jotka on annettava

yhtenä käskynä (ei "irti"-käskyä). Jos koira ei tottele, koirakko hylätään. Jos koira tottelee käskyä, liike arvostellaan arvosanalla "alapuutteellinen" (-9 pistettä).

Jos koira puree avustajaa tarkoituksella muualta, kuin hihasta, koiran suoritus hylätään (ei koske tönimistä).

Jos koira jättää avustajan ennen, kuin tuomari on kehottanut ohjaajaa poistumaan keskilinjalta, koira voidaan lähettää uudelleen avustajan luo. Jos koira nyt jää avustajan luo, voidaan osaa C jatkaa, mutta liikesuoritus vartiointi ja haukkuminen arvostellaan arvosanalla "alapuutteellinen" (-9 pistettä). Jos koira ei palaa avustajan luo tai jättää avustajan uudelleen, osa C keskeytetään. Jos koira tulee ohjaajaa vastaan tämän tullessa piilolle, tai siirtyy ohjaajan luo ennen käskyä, liikesuoritus arvostellaan puutteelliseksi.

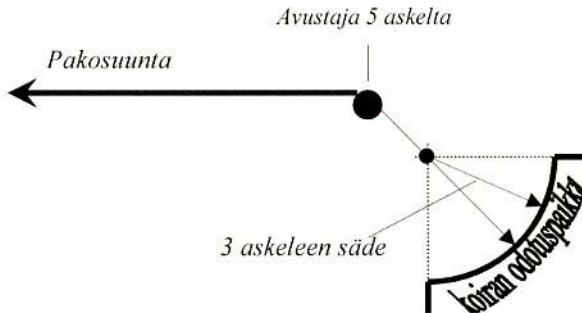
Haukkumisen arvostelu

Jatkuvasta haukkumisesta annetaan 5 pistettä. Jos koira haukkuu heikosti (painostamaton, ei energinen) tai haukkuminen ei ole jatkuvaa, vähennetään korkeintaan 2 pistettä. Jos koira ei hauku lainkaan, mutta vartioi avustajaa tarkkaavaisesti, haukkumisesta vähennetään 5 pistettä.

3. Avustajan pakoyrityksen estäminen

10 pistettä

a) **Käsky:** "seuraa", "maahan", "kiinni", "irti"

b) **Suoritus:** Tuomarin merkistä koiranohjaaja kääntää avustajan ulos piilosta. Avustaja siirtyy normaalilla kävelyvauhdilla pakoyrityksen merkitylle aloituspaikalle. Tuomarin merkistä ohjaaja siirtyy vapaana seuraavan koiransa kanssa pakoyrityksen merkitylle aloituspaikalle. Koiran tulee seurata ohjaajaa vapaana iloisesti, tarkkaavaisesti ja keskittyneenä ja pysyä ohjaajan polven kohdalla suorassa asennossa.

Ennen "maahan"-käskyä koiran on istuttava suorassa perusasennossa rauhallisena ja tarkkaavaisena. "Maahan"-käskyllä koiran on mentävä suoraan ja nopeasti maahan ja jäätävä paikalleen rauhallisesti ja varmasti avustajaa tarkkaavaisesti katsellen. Avustajan ja koiran välinen etäisyys on 5 askelta. Ohjaaja jättää vartioivan koiran paikalleen ja siirtyy piilolle. Ohjaajalla on katsekontakti koiraansa, avustajaan ja tuomariin.

Tuomarin merkistä avustaja aloittaa pakoyrityksen. Koiran tulee ohjaajan samanaikaisesti antamalla "kiinni"-käskyllä lähteä estämään pakoyritys. Koiran tulee estää pakoyritys viivyttämättä ja suurta dominanssia osoittaen käymällä avustajaan kiinni energisesti.

ti ja voimakkaasti. Koira saa käydä kiinni ainoastaan avustajan suojahihaan. Avustaja pysähtyy tuomarin merkistä. Kun avustaja pysähtyy, koiran tulee irrottaa otteensa lyhyen ylimenovaiheen jälkeen. Koiranohjaaja voi antaa ”irti”-käskyn oma-aloitteisesti sopivan ajan kuluttua.

Jos koira ei irrota ensimmäisellä käskyllä, ohjaaja voi tuomarin merkistä antaa kaksi lisäkäskyä. Jos koira ei irrota kolmannellakaan käskyllä (yksi sallittu ja kaksi lisäkäskyä), koira hylätään. Ohjaajan tulee antaa ”irti”-käsky rauhallisesti paikallaan seisoen, koiraan muuten vaikuttamatta. Irrotuksen jälkeen koiran on pysyttävä tiiviisti avustajan luona ja vartioitava avustajaa tarkkaavaisesti.

c) Arvostelu: Puutteet seuraavissa tärkeissä arvostelukohteissa alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan: suuri dominanssi, nopea, energinen reagointi ja avustajan perään lähtö, voimakas kiinnikäynti ja paon tehokas estäminen, rauhallinen puruote irrotukseen asti, tarkkaavainen vartiointi tiiviisti avustajan vieressä.

Jos koira jää paikalleen makaamaan, tai ei pysäytä pakoyritystä noin 20 askeleen kulussa käymällä ja pysymällä kiinni, osa C keskeytetään. Jos koira suorittaa liikkeen ilman ohjaajan käskyä, arvosanaa alennetaan yhdellä.

Jos koira ei ole vartiointivaiheessa täysin tarkkaavainen ja/tai häiritsee hieman avustajaa, arvosanaa alennetaan yhdellä. Jos koiran tarkkavaisuudessa on huomattavia puutteita ja/tai se häiritsee avustajaa voimakkaasti, alennetaan arvosanaa kahdella. Jos koira ei vartioi avustajaa mutta pysyy kuitenkin avustajan luona, alennetaan arvosanaa kolmella.

Jos koira jättää avustajan tai jos ohjaaja antaa koiralle käskyn pysyä avustajan luona, osa C keskeytetään.

4. Hyökkäyksen torjuminen vartiointivaiheessa

20 pistettä

a) Käskyt: ”irti”, ”sivulle”

b) Suoritus: Kun vartiointivaihetta on kestänyt noin 5 sekuntia, avustaja suorittaa tuomarin merkistä hyökkäyksen koiraan kohti. Koiran tulee ilman ohjaajan vaikutusta puolustautua tehokkaasti käymällä avustajaan energisesti ja voimakkaasti kiinni. Koira saa käydä kiinni vain suojahihaan. Avustaja kuormittaa koiraan patukalla uhkaamisen ja paineistamisen kautta. Kuormituksen aikana on erityisesti tarkkailtava koiran aktiivisuutta ja vakautta. Koiralle suoritetaan kaksi patukkakuormitustestiä. Patukkakuormitustestit saavat kohdistua vain lapoihin ja säkäalueelle. Kuormitusvaihe ei saa vaikuttaa koiraan, vaan sen tulee koko puolustautumisliikkeen ajan esittää täysi, energinen ja ennen kaikkea pysyvä puruote. Tuomarin merkistä avustaja pysähtyy paikalleen. Avustajan pysähtyessä koiran on irrotettava otteensa ylimenovaiheen jälkeen. Koiranohjaaja voi antaa ”irti”-käskyn oma-aloitteisesti sopivan ajan kuluttua.

Jos koira ei irrota ensimmäisellä käskyllä, ohjaaja voi tuomarin merkistä antaa kaksi lisäkäskyä. Jos koira ei irrota näillä käskyillä (yksi sallittu ja kaksi lisäkäskyä), koira hylätään. Ohjaajan tulee antaa ”irti”-käsky rauhallisesti paikallaan seisoen, koiraan muuten vaikuttamatta. Irrotuksen jälkeen koiran on pysyttävä tiiviisti avustajan luona ja vartioitava avustajaa tarkkaavaisesti. Tuomarin merkistä ohjaaja siirtyy normaalilla kävelyvauhdilla suorinta tietä koiran luo ja ottaa sen perusasentoon käskyllä ”sivulle”. Ohjaaja ei ota patukkaa pois avustajalta.

c) Arvostelu: Puutteet seuraavissa tärkeissä arvostelukohteissa alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan: Nopea ja voimakas kiinnikäynti, täysi ja rauhallinen puruote irrotukseen asti, irrotuksen jälkeen tarkkaavainen vartiointi tiiviisti avustajan vieressä. Jos koira ei kestä avustajan kuormitusta, vaan irtoaa suojahihasta ja väistää avustajaa, osa C keskeytetään.

Jos koira ei ole vartiointivaiheessa täysin tarkkaavainen ja/tai häiritsee hieman avustajaa, arvosanaa alennetaan yhdellä. Jos koiran tarkkaavaisuudessa on huomattavia puutteita ja/tai se häiritsee avustajaa voimakkaasti, alennetaan arvosanaa kahdella. Jos koira ei vartioi avustajaa, mutta pysyy kuitenkin avustajan luona, alennetaan arvosanaa kolmella.

Jos koira tulee ohjaajaa vastaan tämän tullessa koiran luo, liikesuoritus arvostellaan puutteelliseksi. Jos koira jättää avustajan ennen, kuin tuomari on kehottanut ohjaajaa siirtymään koiran luo tai jos ohjaaja antaa koiralle käskyn pysyä avustajan luona, osa C keskeytetään.

5. Selkäkuljetus

5 pistettä

a) Käsky: ”seuraa“ (myös esim. käsky ”kuljetus” on sallittu)

b) Suoritus: Heti liikesuorituksen 4 jälkeen seuraa avustajan selkäkuljetus noin 30 askeleen pituinen matka. Kuljetusreitit määrää tuomari. Ohjaaja komentaa avustajan kulkemaan edellään ja kulkee noin 5 askelta avustajan perässä sivulla vapaana seuraavan koiransa kanssa, joka tarkkailee avustajaa valppaasti. Etäisyyden avustajaan on pysyttävä 5 askeleen pituisena koko selkäkuljetuksen ajan.

c) Arvostelu: Puutteet seuraavissa tärkeissä arvostelukohteissa alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan: avustajan valpas tarkkailu, täsmällinen ohjaajan seuraaminen, 5 askeleen etäisyyden säilyttäminen.

6. Hyökkäys koira kohti selkäkuljetuksessa

15 pistettä

a) Käskyt: ”irti“, ”seuraa“

b) Suoritus: Selkäkuljetuksen loppuun avustaja suorittaa pysähtymättä, tuomarin merkistä hyökkäyksen koira kohti. Koiran tulee ilman ohjaajan vaikutusta viivyttämättä puolustautua käymällä energisesti ja voimakkaasti avustajaan kiinni. Koira saa käydä kiinni vain suojahihaan. Kun koira on saanut otteen, ohjaajan tulee pysähtyä sen hetkelle paikalleen. Tuomarin merkistä avustaja pysähtyy paikalleen. Avustajan pysähtyessä koiran on irrotettava otteensa lyhyen ylimenovaiheen jälkeen. Koiranohjaaja voi antaa ”irti”-käskyn oma-aloitteisesti sopivan ajan kuluttua.

Jos koira ei irrota ensimmäisellä käskyllä, ohjaaja voi tuomarin merkistä antaa kaksi lisäkäskyä. Jos koira ei irrota näillä käskyillä (yksi sallittu ja kaksi lisäkäskyä), koira hylätään. Ohjaajan tulee antaa ”irti”-käsky rauhallisesti paikallaan seisoen, koiraan muuten vaikuttamatta. Irrotuksen jälkeen koiran on pysyttävä tiiviisti avustajan luona ja vartioitava avustajaa tarkkaavaisesti. Tuomarin merkistä ohjaaja siirtyy normaalilla kävelyvauhdilla suorinta tietä koiran luo ja ottaa sen perusasentoon käskyllä ”sivulle”. Ohjaaja ottaa patukan pois avustajalta.

Tämän jälkeen seuraa avustajan sivukuljetus tuomarin luo noin 20 askeleen päähän.

Ohjaaja saa antaa koiralle käskyn ”seuraa”. Koiran tulee kulkea avustajan ja ohjaajan välissä. Koiran tulee kuljetuksen aikana tarkkailla avustajaa valppaasti. Se ei kuitenkaan saa häiritä avustajaa, hypätä häntä päin tai purra häntä. Ryhmä pysähtyy tuomarin eteen, ohjaaja antaa patukan tuomarille ja ilmoittaa osan C 1-osan päättyneeksi.

c) Arvostelu: Puutteet seuraavissa tärkeissä arvostelukohteissa alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan: Nopea ja voimakas kiinnikäynti, täysi ja rauhallinen puruote irrotukseen asti, irrotuksen jälkeen tarkkaavainen vartiointi tiiviisti avustajan vieressä.

Jos koira ei ole vartiointivaiheessa täysin tarkkaavainen ja/tai häiritsee hieman avustajaa, arvosanaa alennetaan yhdellä. Jos koiran tarkkaavaisuudessa on huomattavia puutteita ja/tai se häiritsee avustajaa voimakkaasti, alennetaan arvosanaa kahdella.

Jos koira ei vartioi avustajaa, mutta pysyy kuitenkin avustajan luona, alennetaan arvosanaa kolmella. Jos koira tulee ohjaajaa vastaan tämän tullessa koiran luo, liikesuoritus arvostellaan puutteelliseksi. Jos koira jättää avustajan ennen, kuin tuomari on kehottanut ohjaajaa siirtymään koiran luo tai jos ohjaaja antaa koiralle käskyn pysyä avustajan luona, osa C keskeytetään.

7. Liikkuvan avustajan hyökkäys koiraan kohti

10 pistettä

a) Käskyt: ”istu“, ”kiinni“, ”irti“

b) Suoritus: Ohjaaja ja koira kulkevat merkitylle paikalle keskilinjalle 1-piilon tasalle. Koiran tulee seurata ohjaajaa vapaana iloisesti, tarkkaavaisesti ja keskittyneenä ja pysyä ohjaajan polven kohdalla suorassa asennossa. Ensimmäisen piilon tasalla ohjaaja pysähtyy ja kääntyy ympäri. Koira tulee ”istu“-käskyllä istua perusasentoon. Koiran tulee istua paikallaan suorassa asennossa ja rauhallisena, avustajaa tarkkaavaisesti katsoen. Ohjaaja voi pitää koiran kaulaimesta kiinni, mutta hän ei saa innostaa koiraan. Tuomarin merkistä patukalla varustautunut avustaja tulee esiin piilosta ja juoksee keskilinjalle. Keskilinjalla avustaja kääntyy ohjaajaa päin ja jatkaa juoksuaan keskeyttämättä kohti ohjaajaa ja koiraan suoraan edestä päin uhkaushuutoja huutaen ja voimakkaita uhkausliikkeitä tehden. Kun avustaja on päässyt noin 60-50 askeleen päähän ohjaajasta ja koirasta, ohjaaja vapauttaa koiran tuomarin merkistä antaen sille käskyn ”kiinni”. Koiran tulee pysäyttää hyökkäys viivyttelämättä yhdellä ”kiinni“-käskyllä, tehokkaasti ja suurta dominanssia osoittaen. Koira saa käydä kiinni vain suojahihaan. Ohjaaja ei saa liikkuva paikaltaan.

Kuormitusvaihe ei saa vaikuttaa koiraan, vaan sen tulee koko puolustautumisliikkeen ajan esittää täysi, energinen ja ennen kaikkea pysyvä puruote. Tuomarin merkistä avustaja pysähtyy paikalleen. Avustajan pysähtyessä koiran on irrotettava otteensa lyhyen ylimenovaiheen jälkeen. Koiranohjaaja voi antaa ”irti“-käskyn oma-aloitteisesti sopivan ajan kuluttua.

Jos koira ei irrota ensimmäisellä käskyllä, ohjaaja voi tuomarin merkistä antaa kaksi lisäkäskyä. Jos koira ei irrota näillä käskyllä (yksi sallittu ja kaksi lisäkäskyä), koira hylätään. Ohjaajan tulee antaa ”irti“-käsky rauhallisesti paikallaan seisoen, koiraan muuten vaikuttamatta. Irrotuksen jälkeen koiran on pysyttävä tiiviisti avustajan luona ja vartioitava avustajaa tarkkaavaisesti.

c) **Arvostelu:** Puutteet seuraavissa tärkeissä arvostelukohteissa alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan: Energinen puolustautuminen ja voimakas kiinnikäynti, täysi ja rauhallinen puruote irrotukseen asti, irrotuksen jälkeen tarkkaavainen vartiointi tiiviisti avustajan vieressä.

Jos koira ei ole vartiointivaiheessa täysin tarkkaavainen ja/tai häiritsee hieman avustajaa, arvosanaa alennetaan yhdellä. Jos koiran tarkkaavaisuudessa on huomattavia puutteita ja/tai se häiritsee avustajaa voimakkaasti, alennetaan arvosanaa kahdella. Jos koira ei vartioi avustajaa, mutta pysyy kuitenkin avustajan luona, alennetaan arvosanaa kolmella. Jos koira tulee ohjaajaa vastaan tämän tullessa koiran luo, liikesuoritus arvostellaan puutteelliseksi. Jos koira jättää avustajan ennen, kuin tuomari on kehottanut ohjaajaa siirtymään koiran luo tai jos ohjaaja antaa koiralle käskyn pysyä avustajan luona, suoritusosa C keskeytetään.

8. Hyökkäyksen torjuminen vartiointivaiheessa

20 pistettä

a) **Käskyt:** ”irti”, ”sivulle”, ”seuraa”

b) **Suoritus:** Kun vartiointivaihetta on kestänyt noin 5 sekuntia, avustaja suorittaa tuomarin merkistä hyökkäyksen koiraan kohti. Koiran tulee ilman ohjaajan vaikutusta puolustautua tehokkaasti käymällä avustajaan energisesti ja voimakkaasti kiinni. Koira saa käydä kiinni vain suojahihaan. Avustaja kuormittaa koiraan patukalla uhkaamisen ja paineistamisen kautta. Kuormituksen aikana on erityisesti tarkkailtava koiran aktiivisuutta ja vakautta. Koiralle suoritetaan kaksi patukkakuormitustestiä. Patukkakuormitustestit saavat kohdistua vain lapoihin ja säkäalueelle. Tuomarin merkistä avustaja pysähtyy paikalleen. Avustajan pysähtyessä koiran on irrotettava otteensa lyhyen ylimenovaiheen jälkeen. Koiranohjaaja voi antaa ”irti”-käskyn oma-aloitteisesti sopivan ajan kuluttua.

Jos koira ei irrota ensimmäisellä käskyllä, ohjaaja voi tuomarin merkistä antaa kaksi lisäkäskyä. Jos koira ei irrota näillä käskyillä (yksi sallittu ja kaksi lisäkäskyä), koira hylätään. Ohjaajan tulee antaa ”irti”-käsky rauhallisesti paikallaan seisoen, koiraan muuten vaikuttamatta. Irrotuksen jälkeen koiran on pysyttävä tiiviisti avustajan luona ja vartioitava avustajaa tarkkaavaisesti. Tuomarin merkistä ohjaaja siirtyy normaalilla kävelyvauhdilla suorinta tietä koiran luo ja ottaa sen perusasentoon käskyllä ”sivulle”. Ohjaaja ottaa patukan pois avustajalta.

Tämän jälkeen seuraa avustajan sivukuljetus tuomarin luo noin 20 askeleen päähän. Ohjaaja saa antaa koiralle käskyn ”seuraa”. Koiran tulee kulkea avustajan oikealla puolella niin, että se on avustajan ja ohjaajan välissä. Koiran tulee kuljetuksen aikana tarkkailla avustajaa valppaasti. Se ei kuitenkaan saa häiritä avustajaa, hypätä häntä päin tai purra häntä. Ryhmä pysähtyy tuomarin eteen, ohjaaja antaa patukan tuomarille ja ilmoittaa suoritusosan C päättyneeksi. Suoritettuaan loppuilmoittautumisen, ohjaaja siirtyy tuomarin merkistä vapaana seuraavan koiransa kanssa noin 5 askeleen päähän pois avustajan luota ja pysähtyy perusasentoon. Ohjaa kytkee koiran ja tuomarin merkistä siirtyy sen kanssa arvostelupaikalle, jolloin avustaja poistuu tuomarin merkistä koealueelta.

c) **Arvostelu:** Puutteet seuraavissa tärkeissä arvostelukohteissa alentavat arvosanaa virheen suuruuden mukaan: Nopea ja voimakas kiinnikäynti, täysi ja rauhallinen puruote irrotukseen asti, irrotuksen jälkeen tarkkaavainen vartiointi tiiviisti avustajan vieressä.

Jos koira ei ole vartiointivaiheessa täysin tarkkaavainen ja/tai häiritsee hieman avus-

tajaa, arvosanaa alennetaan yhdellä. Jos koiran tarkkaavaisuudessa on huomattavia puutteita ja/tai se häiritsee avustajaa voimakkaasti, alennetaan arvosanaa kahdella. Jos koira ei vartioi avustajaa, mutta pysyy kuitenkin avustajan luona, alennetaan arvosanaa kolmella. Jos koira tulee ohjaajaa vastaan tämän tullessa koiran luo, liikesuoritus arvostellaan puutteelliseksi. Jos koira jättää avustajan ennen, kuin tuomari on kehottanut ohjaajaa siirtymään koiran luo tai jos ohjaaja antaa koiralle käskyn pysyä avustajan luona, suoritusosa C keskeytetään.